

TILLSYNSPLAN ENLIGT MILJÖBALKEN 2024 - 2026

ANTAGET AV: Miljö- och byggnämnden

DATUM: 2023-12-06

GÄLLER FRÅN OCH MED: 2024-01-01

ANSVAR UPPFÖLJNING/UPPDATERING: Enhetschef miljö- och byggenheten

GÄLLER TILL OCH MED: 2024-12-31[Fyll i år enligt ÅÅÅÅ]

ULRICEHAMNS
KOMMUN

Innehåll

1	Inledning	4
1.1	Syfte	4
1.2	Uppföljning	4
1.3	Vårt uppdrag	4
1.4	Nationell tillsynsstrategi.....	7
1.5	Nationella kontrollplan (NKP).....	7
1.6	Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram	8
2	Tillsyn och prövning av miljöfarlig verksamhet.....	8
2.1	Planering och utpekade tillsynsområden 2024.....	9
2.1.1	Energiushållning.....	9
2.1.2	Renhållning och återvinning	9
2.1.3	Inventering av avfallstippar.....	9
2.1.4	Tillsyn av avfallshantering vid fritidsbåtshamnar.....	9
2.1.5	Vattenskyddsområden	10
2.1.6	Jordbruk	10
2.1.7	IED-anläggning	10
2.1.8	Små avlopp	10
2.2	Tillsynsplan miljöskydd 2024	11
2.3	Tillsynsplan små avlopp 2024.....	12
3	Tillsyn och prövning av hälsoskyddsverksamheter.....	12
3.1	Planering och utpekade tillsynsområden 2024.....	12
3.1.1	Skolor, förskolor och övriga anmälningspliktiga samlingslokaler	12
3.1.2	Hysesvärdar/Tillsyn av flerbostadshus.....	13
3.2	Tillsynsplan hälsoskydd 2024	13
4	Övrig tillsyn och uppgifter enligt miljöbalken.....	14
4.1	Planering och utpekade tillsynsområden 2024.....	14
4.1.1	Strandskydd.....	14
4.1.2	Vindkraft och planfrågor m.m.....	15
4.2	Tillsynsplan övrig tillsyn enligt miljöbalken 2024.....	15
5	Prioritering utifrån befintliga resurser.....	15
6	Administration	17

1 Inledning

Tillsynsplanen tas fram för att säkerställa att verksamheter i Ulricehamns kommun följer miljöbalken och annan lagstiftning som hör till miljöområdet. Tillsynsplanen grundar sig i miljö- och byggenhetens behovsutredning som visar det sammanlagda behovet som krävs för att utföra uppdraget som tillsynsmyndighet enligt miljöbalken.

I tillsynsplanen anges de riktade insatser som avses utföras under 2024 med utblick mot 2026.

I tillsynsplanen anges även aktuella mål kopplade till den nationella tillsynsstrategin, delar av den nationella kontrollplanen inom livsmedelskedjan och Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram samt eventuella fokusområden för verksamheterna som hör till Sveriges nationella miljömål.

1.1 Syfte

Syftet med tillsynsplanen är att strukturera tillsynen enligt miljöbalken samt visa hur tillsynen prioriteras. I denna tillsynsplan sammanfattas hur arbetsuppgifter ska prioriteras utifrån författningskrav, miljönytta samt krav på myndigheternas tillgänglighet och service. Tillsynsplanen omfattar även en uppskattad mängd ansökningar, anmälningar och remisser eftersom det inte går att veta i förväg hur stort detta behov blir under det kommande året.

Denna plan visar planeringen av miljö- och byggenhetens tillsynsarbete inom miljö- och hälsoskydd, strandskydd och miljöövervakning, samt övriga uppgifter kopplade till tillsynen.

Tillsynsplanen syftar även till att tydliggöra vilka områden som prioriteras bort till följd av begränsade resurser.

1.2 Uppföljning

Uppföljning av tillsynsplanen görs kontinuerligt samt i samband med olika avstämningar, såväl ekonomiskt utfall som verksamhetsutfall i övrigt. Återrapportering till miljö- och byggnämnden sker tertialvis.

1.3 Vårt uppdrag

Tillsynen ska säkerställa att verksamheter i Ulricehamns kommun följer miljöbalken och annan lagstiftning som kopplar till miljöområdet. Vi kontrollerar att lagstiftningen följs, vidtar åtgärder för att åstadkomma rättelse och genom rådgivning och information skapar förutsättningar för att underlätta så att lagstiftningens ändamål tillgodoses.

Nedan och i följande kapitel beskrivs vad miljö- och byggenheten har till uppgift att utföra med stöd av, och krav i, olika författningar.

Miljöbrottsärenden och miljöstraffavgifter

Vissa typer av miljöfarliga verksamheter som inte bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning kommer att föreläggas om rättelse eller försiktighetsmått för fortsatt bedrivande av verksamhet. Denna typ av ärenden har en tendens att dra ut på tiden och det är inte ovanligt att hela arbetsveckor kan få läggas på ett enda ärende. Samtidigt måste dessa ärenden prioriteras med anledning av att det annars kan löna sig att inte följa miljölagstiftningen vilket i sin tur skulle kunna leda till snedvridning av konkurrensen på grund av bristande likabehandling samt fara för människors hälsa eller miljön. Miljö- och byggenheten har en skyldighet att anmäla misstänkt miljöbrott. Dessa ärenden prioriteras alltid.

Vid vissa typer av överträdelser har miljö- och byggenheten en skyldighet att besluta om miljöstraffavgifter.

Information/rådgivning/kundservice

Till miljö- och byggenheten kommer ofta frågor från både verksamhetsutövare och privatpersoner. Att svara på dessa frågor och ge rådgivning ingår i miljö- och byggenhetens serviceskyldighet. God service gynnar ett bra samarbete mellan samtliga parter. Kunniga och välinformerade verksamhetsutövare och kommuninvånare är positivt för miljöarbetet som helhet. Inom vissa delar av miljöskyddsområdet informeras de större verksamheterna om aktuell information och nyheter genom ett julbrev som skickas ut vid varje årsskifte.

Inom detta område kan ingen nedprioritering göras, men ett arbete pågår kontinuerligt med att kunna hänvisa till olika informationskanaler såsom egen hemsida och andra regionala och centrala myndigheters hemsidor.

Utbildning/fortbildning/informationsutbyte

Under året kommer medarbetarna att delta i, och eventuellt själva anordna, träffar och projekt inom samverkan för centrala tillsynsmyndigheter, Sjuhärads kommunerna och även delta i Miljösamverkan Väst kurser och träffar. Detta är tidsbesparande projekt där flera kommuner arbetar med att ta fram material som sedan kan användas av handläggare i samtliga kommuner. Det är dessutom mycket värdefulla tillfällen för lärande och erfarenhetsutbyte.

Samverkan och samordning

Samordning mellan kommuner leder generellt sett till tidsbesparing och en mer enhetlig tillsyn mellan Sjuhärads kommunerna samt inom Miljösamverkan Västra Götaland. Detta leder till att verksamhetsutövare i olika kommuner får liknande krav ställda på sig oavsett i vilken kommun de bedriver sin verksamhet, vilket även utgör en grund för lika konkurrensvillkor.

- Miljöpresidieträffar anordnas några gånger per år. Här träffas nämndernas ordförande/vice ordförande samt miljöchefer eller motsvarande från respektive Sjuhärads kommun, vilket också leder till ökad samsyn samt samverkan inom Sjuhärad. Utöver detta är målsättningen att en gång per år anordna en utbildning för nämnderna i Sjuhärad för att främja kompetensutveckling inom nämndens ansvarsområden.

- Miljö- och byggenheten deltar i Sjuhärads kommunernas olika samverkansgrupper. Här kan bl.a. nämnas avloppsgrupp, miljötillsynsgrupp, hälsoskyddsgrupp, strandskyddsgrupp och lantbruksgrupp och arbetet med förorenad mark.
- Miljöfunktionen deltar årligen i de centrala myndigheternas vägledningsmöten inom respektive områden, t.ex. möten om nationell kontrollplan och animaliska biprodukter. Miljö- och byggenheten deltar dessutom i de träffar som Länsstyrelsen anordnar för handläggare inom miljö- och hälsoskyddsområdet, naturvårdsområdet samt miljöövervakning. Samordning sker också vid medverkan i nationella tillsynsprojekt.
- Ett samarbete med Borås Svenljunga och Marks kommun gällande e-tjänster pågår där tjänster byggs som sedan kan användas av de andra kommunerna.

Inom Sjuhärads kommunerna finns ett samverkansavtal inom miljöbalkens område som möjliggör för en miljöenhet att låna resurser från en annan kommun som har anslutit sig till avtalet. Miljö- och byggenheten har tidigare bistått med personal för att möjliggöra för andra kommuner att nå sina tillsynsmål. Om frågan kommer igen kommer miljö- och byggenheten vara behjälplig under förutsättning att det finns resurser för det.

Olyckor

Området olyckor är ett av de svåraste att göra tidsuppskattning inom, då detta område är helt händelsestyrt. Här görs bedömningar utifrån tidigare erfarenhet och statistik men vissa år tar området mycket mer resurser i anspråk än vad som kunnat förutspås.

Klagomål

Klagomål från allmänhet eller andra berörda som anmäls till miljö- och byggenheten leder till allt från någon timme till flera veckors utredning och inspektioner.

Vanligtvis görs en inspektion för att utreda om klagomålet är befogat eller inte. Ibland räcker det dock med telefonkontakt.

I andra fall krävs en mer omfattande utredning som kan leda till förelägganden, förbud, anmälan om misstanke om brott, miljöstraffavgift etc.

Ärenden gällande klagomål på avfallshantering tar en stor del av resurserna i dagsläget och leder i flera fall till anmälan om misstanke om brott.

Rapportering och remisser

Kraven på rapportering till olika myndigheter såsom olika centrala verk och Länsstyrelsen m.fl. är ganska omfattande och tar resurser i anspråk, särskilt i början av varje verksamhetsår. Förutom rapportering har enheten att besvara enkäter och remisser från olika myndigheter.

Externa remisser från statliga instanser samt internremisser såsom bygglov, planärenden, yttranden till kommunstyrelsen, kommunala nämnder m.fl. besvaras där det anses skäligt.

1.4 Nationell tillsynsstrategi

Under 2021 lanserades den nationella strategin för miljöbalkstillsyn. Strategin fungerar som ett gemensamt verktyg för Sveriges kommuner och länsstyrelser för att uppnå en effektiv och likvärdig tillsyn nationellt. Nuvarande strategi gäller till och med 2025 och innehåller sju tillsynsområden. Vart och ett av dessa har inringade fokusområden med tillhörande preciseringar kopplade till sig. Till varje fokusområde finns ett nationellt effektmål för tillsynen. Preciseringarna utgör strategi för att uppnå effektmålen. Strategin är ett av underlagen för prioritering av tillsyn.

Följande fokusområden i den nationella tillsynsstrategin berör miljö- och byggenheten 2024:

- Energihushållning
- Illegal avfallshantering
- Små avlopp
- Växtnäringsläckage från jordbruk
- Inomhusmiljö i bostäder
- Bassängbad
- Inomhusmiljö och egenkontroll i förskola och skola

1.5 Nationella kontrollplan (NKP)

Kontrollförordningen (EU) 2017/625 började tillämpas i december 2019 inom livsmedelskedjan. Ett uttryck som brukar nämnas i sammanhanget är ”från jord till bord”. Inom miljöområdet innefattas områdena växtskyddsmedel och animaliska biprodukter av kontrollförordningen.

Sverige har tagit fram en nationell kontrollplan (NKP) och mål för 2021–2025.

Den nationella kontrollplanen är styrande för alla myndigheter i livsmedelskedjan och här finns myndigheternas gemensamma mål samlade.

Gällande växtskyddsmedel så är de övergripande målen dels att kontrollmyndigheterna ska ha rätt förutsättningar för att utföra en likvärdig och effektiv kontroll och dels att aktörerna ska följa reglerna så att växtskyddsmedel distribueras och hanteras på ett säkert sätt som inte medför risker för människors eller djurs hälsa eller miljön.

Även verksamheter som hanterar animaliska biprodukter såsom t.ex. naturgödsel och andra organiska gödselmedel och förvaring av animaliska biprodukter inom primärproduktionen (till exempel döda lantbruksdjur) omfattas av NKP:n och där är de övergripande målen riskbaserad kontroll, åtgärd vid avvikelse samt verktyg och förutsättningar för en riskbaserad kontroll.

Följande tillsynsinsatser planeras att genomföras under 2024 inom miljöområdet och som är kopplade till den nationella tillsynsstrategin:

- Regelbunden tillsyn på verksamheter som yrkesmässigt hanterar växtskyddsmedel
- Tillsyn i fält för C-verksamheter – jordbruk när det gäller växtskyddsmedel
- Tillsyn gällande animaliska biprodukter i samband med tillsyn på U-verksamheter – djurhållande verksamhet
- Årlig inventering av växtskyddsmedelsaktörer och uppdatering av vårt tillsynsregister fortsätter.

1.6 Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram

Vart sjätte år tar vattenmyndigheterna fram ett åtgärdsprogram för varje vattendistrikt. Åtgärdsprogrammen beskriver de problem som behöver lösas i distriktens vatten, vilka de viktigaste källorna till problemen är och vilka åtgärder som myndigheter och kommuner ska sätta in. Detta så att miljö kvalitetsnormerna för vatten uppfylls. Vårt område tillhör Västerhavets vattendistrikt och dess åtgärdsprogram. Nuvarande åtgärdsprogram gäller fram till 2027.

Följande områden är kopplade till Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram som berör miljö- och byggenhetens planerade tillsyn 2024:

- Miljöfarliga verksamheter
- Små avlopp
- Avloppsreningsverk
- Jordbruk och djurhållande verksamheter
- Vattenskyddsområden

2 Tillsyn och prövning av miljöfarlig verksamhet

Inom tillsynen av miljöfarliga verksamheter granskas främst efterlevnaden av miljöbalken med tillhörande författningar samt domar och beslut. Detta görs genom oanmälda och anmälda inspektioner.

I övrigt innebär tillsynen även rådgivning och information till verksamhetsutövarna. Den lokala tillsynen sker främst genom inspektion av verksamheterna. Under inspektionen sker bland annat kontroll av egenkontrollprogram samt att gällande författningar följs.

2.1 Planering och utpekade tillsynsområden 2024

2.1.1 Energihushållning

Under 2024 kommer den tematiska tillsynen inom miljöskydd vara energihushållning. Tillsynen kommer anpassas efter de B-, C- och U-verksamheter som har årlig tillsyn. Klimatfrågan är idag en av de största utmaningarna vi står inför. Samtliga miljöfarliga verksamheter i Ulricehamns kommun använder energi och alla måste bidra till en omfattande omställning av samhället.

Energianvändningen påverkar flera miljömål vilket gör att effektiv energianvändning, med minskad användning av energi som följd, bidrar positivt till många miljömål, exempelvis:

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft och
- God bebyggd miljö

2.1.2 Renhållning och återvinning

Miljö- och byggnämnden beslutar i ärenden om dispens från kommunala renhållningsföreskrifter, till exempel utsträckt hämtningsintervall av hushållsavfall men även dispens från kravet på utsortering av bygg- och rivningsavfall. Tillsynen inom renhållningsområdet är till stor del klagomålsbaserad.

Under 2024 kommer ett projekt startas upp där målet är att e-tjänsten för avfallsdispenser ska generera i automatiska beslut. Frigörandet av resurser från handläggningen kommer innebära mer tid till att bedriva tillsyn.

2.1.3 Inventering av avfallstippar

Om att miljö- och byggenheten under sommaren har möjlighet att anställa en sommarjobbare är målsättningen att genom samverkan med park- och skog, mark- och exploatering samt Ulricehamns Energi inventera illegala avfallstippar i Ulricehamns kommun.

I dagsläget finns ingen information om hur många tippar det kan handla om vilket innebär att resurser till projektet endast är en uppskattning.

2.1.4 Tillsyn av avfallshantering vid fritidsbåtshamnar

Den 23 maj 2023 skärptes kraven om avfallshantering i hamnar. Det innebär att alla hamnar som har 25 båtplatser eller mer ska ha en avfallsmottagning samt måste ha en upprättad avfallshanteringsplan. I och med de ändrade lagkraven överfördes tillsynen av avfallshanteringen till kommunen.

Under sommaren 2024 kommer miljö- och byggnämnden utföra tillsyn över de hamnar som omfattas av lagkraven. Uppskattningsvis handlar det om 5 hamnar totalt som ska ha tillsyn.

2.1.5 Vattenskyddsområden

I Ulricehamns kommun finns skyddsföreskrifter antagna i enlighet med miljöbalken för alla vattenskyddsområden. Inom vattenskyddsområden krävs tillstånd för vissa åtgärder som annars inte är tillståndspliktiga. Dessa tillståndskrav föranleder ett antal ansökningsärenden årligen, bland annat för schaktning, hantering av växtskyddsmedel, gödsel och kemikalier. Tillsynen sker oftast i samband med annan tillsyn, t.ex. på miljöfarlig verksamhet.

Ett samordningsprojekt har påbörjats under 2023 ihop med Borås Stad om att ta fram gemensam e-tjänst för ansökan om tillstånd inom vattenskyddsområde Öresjö och då inom jordbruksområdet. Arbetet kommer att fortsätta under 2024.

2.1.6 Jordbruk

Under 2024 kommer tillsynen på C-verksamheter inom jordbruk fokusera på tillsyn i fält och omfattar områdena växtskydd och växtnäring.

För U-objekt inom jordbruk och djurhållning kommer tillsynen inriktas i huvudsak på växtnäring utifrån det nationella tillsynsprojekt som genomförs under 2024 av Jordbruksverket tillsammans med lokala tillsynsmyndigheter i Sverige.

Riskbedömning av verksamhet och med det tilldelning av tillsynsintervall utifrån centrala myndigheters vägledning kommer också fortsätta ske i samband med tillsynsbesöken. Inventeringar kommer fortsätta ske i mån av resurser.

2.1.7 IED-anläggning

Under våren 2023 uppmärksammade Naturvårdsverket att vissa tillståndspliktiga verksamheter i Sverige har fått felaktig klassning och att de även ska ha IED-klassning. Industriutsläppsdirektivets (IED, 2010/75/EU) syfte är att minska industrins påverkan på människors hälsa och miljön. Detta ska bland annat ske genom en integrerad tillståndsprövning där utgångspunkten är att bästa tillgängliga teknik ska tillämpas.

En av Ulricehamns kommuns verksamheter påverkas och är numera klassad som en IED-anläggning. IED-anläggningen ska besökas minst en gång per år. Om allvarlig brist i uppfyllandet av de villkor som gäller för verksamheten eller annat som bedöms allvarligt uppmärksammas under tillsynsbesöket genomförs ett nytt tillsynsbesök inom sex månader.

2.1.8 Små avlopp

I linje med den nationella tillsynsstrategin återupptas tillsynen av små avlopp under våren 2024. Under hösten 2023 har 109 ärenden påbörjats för tillsyn av små avlopp. Tillsynen ska bedrivas i Timmele, Varnum och Kinnared. Urvalet av Timmele och Varnum är en fortsättning av den tillsynen som bedrevs under år 2022.

Miljö- och byggenheten håller på att ta fram en långsiktig tillsynsplan för små avlopp för att identifiera områden för tillsyn flera år framåt. Tillsynsplanen tas fram i enlighet med den nya riskkartläggningen samt de utpekade områden i VA-planen. Under hösten planeras nästkommande års tillsyn med ett urval om 125 fastigheter.

Under året kommer arbetet med att uppdatera det digitala ärendehanteringsregistret för samtliga små avlopp i kommunen att fortgå. Enligt Havs och vattenmyndigheten finns ett uppsatt mål om att det ska finnas ett komplett avloppsregister till 2026.

I övrigt förväntas åtgärdandet av befintliga utdömda avlopp att fortgå genom ansökningar och beslut om förbud. Under våren 2024 planeras återigen en entreprenörsträff i syfte att informera om vilka krav och riktlinjer som ställs för att uppnå en mer effektiv handläggning av ärenden samt att främja gott samarbete.

2.2 Tillsynsplan miljöskydd 2024

Tabell över tillsynsplaneringen 2024 miljöskydd

Aktivitet	Totalt antal verksamheter	Antal verksamheter som ska ha tillsyn 2024	Skatte-finansierad tid (%)	Avgifts-finansierad tid (%)	2024 (timmar)	2025 (timmar)	2026 (timmar)
Styrd tid							
B-verksamheter	13	13	0%	100%	360	354	354
C-verksamheter exkl jordbruk	62	48	0%	100%	400	400	400
C-objekt jordbruk över 100 DE	18	7	0%	100%	42	66	42
Vindkraft	2	2	0%	100%	20	40	40
Digitalisering, utvecklingsarbete.			100%	0%	600	600	600
Miljöövervakning			100%	0%	120	120	120
Köldmedier	104	104	0%	100%	160	160	160
Totalt			42%	58%	1702	1740	1716
Aktivitet	Totalt antal händelser / ärenden 2023	uppskattade händelser / ärenden 2024	Skatte-finansierad tid (%)	Avgifts-finansierad tid (%)	2024 (timmar)	2025 (timmar)	2026 (timmar)
Händelstyrd tid							
Anmälningar	57	60	60%	40%	130	150	170
Ansökningar inkl dispenser	166	175	20%	80%	200	210	220
Klagomål	32	35	60%	40%	210	210	200
Olyckor	6	10	70%	30%	60	60	60
Rådgivning och information			100%	0%	300	300	300
Sanktionsärenden	4	10	50%	50%	30	30	30
Anmälan om misstanke om brott	2	2	100%	0%	50	50	50
Överklagade ärenden	3	4	100%	0%	16	20	24
Prövning av miljöfarliga verksamheter (remissinstans)	2	2	100%	0%	50	50	50
Svara på motioner	2	2	100%	0%	30	30	30
Redovisning till myndigheter	15	15	100%	0%	85	85	85
Interna och externa remisser	60	70	100%	0%	80	90	100
Totalt			73%	27%	1241	1285	1319
Aktivitet	Totalt antal verksamheter	Verksamheter som ska ha tillsyn 2024	Skatte-finansierad tid (%)	Avgifts-finansierad tid (%)	2024 (timmar)	2025 (timmar)	2026 (timmar)
Behovsprioriterad tid							
U-verksamheter miljöskydd med regelbunden tillsyn 1-3 års intervall	59	44	30%	70%	264	264	264
U-verksamheter miljöskydd med regelbunden tillsyn 4-6 års intervall	32	1	30%	70%	6	6	6
U-verksamheter dagvattenanläggningar	14	14	30%	70%	28	28	28
U-verksamhet projekt illegala avfallstippar			50%	50%	100		
U-verksamhet projekt fritidsbåtshamnar	5	5	20%	80%	40		
Vattenskyddsområden tillsyn	9	0	60%	40%	55	95	55
Jordbruk U-verksamheter med regelbunden tillsyn 2-3 års intervall	56	17	30%	70%	106	110	110
Jordbruk U-verksamheter med regelbunden tillsyn 4-5 års intervall	18	3	50%	50%	18	30	30
Jordbruk U-verksamheter med regelbunden tillsyn 6-10 års intervall	39	11	50%	50%	66	240	240
Jordbruk U-verksamheter med sporadiskt tillsynsbehov eller projektrinriktat	43	0	50%	50%	0	0	0
Jordbruk U-verksamheter med inventeringsbehov	16	8	100%	0%	24	80	80
Animaliska biprodukter (ABP)	334	40	30%	70%	40	55	55
Informationsutskick och informationsmöten			100%	0%	75	75	75
Myndighetssamverkan			100%	0%	120	120	120
Kommun eller förvaltningsövergripande (VA-plan)			100%	0%	220	220	220
Biocider	0	0	70%	30%	100	100	100
Sprängämnesprekursorer	0	0	70%	30%	0	20	0
Totalt			61%	39%	1262	1443	1383

2.3 Tillsynsplan små avlopp 2024

Tabell över tillsynsplaneringen 2024 små avlopp

Aktivitet	Totalt antal händelser/ ärenden 2023	Totalt antal uppskattade händelser / ärenden 2024	Skatte-finansierad tid (%)	Avgifts-finansierad tid (%)	2024 (timmar)	2025 (timmar)	2026 (timmar)
Händelsestyrd tid							
Anmälningar och ansökningar inklusive dispenser	110	160	20%	80%	960	1624	2016
Uppföljande tillsyn	17	15	25%	75%	60	82	110
Klagomål	1	2	25%	75%	8	8	8
Rådgivning och information	120	140	100%	0%	175	180	180
Överklagade ärenden	1	2	100%	0%	8	8	8
Redovisning till myndigheter (Havs och vattenmyndigheten)	1	1	100%	0%	40	30	30
Interna och externa remisser	50	50	100%	0%	100	100	100
Totalt			39%	61%	1351	2032	2452
Aktivitet	Totalt antal verksamheter som bör ha tillsyn årligen	Verksamheter som ska ha tillsyn 2024	Skatte-finansierad tid (%)	Avgifts-finansierad tid (%)	2024 (timmar)	2025 (timmar)	2026 (timmar)
Behovsprioriterad tid							
Tillsyn små avlopp - per år	275	109	50%	50%	436	500	500
Små avlopp som kontrolleras på plats per år	200	90	50%	50%	360	360	360
Kommun eller förvaltningsövergripande (VA-plan)			100%	0%	120	120	120
Myndighetssamverkan/nätverksaträffar (7H-träff och entreprenörsträff)			100%	0%	64	64	64
Totalt			53%	41%	980	980	1044

3 Tillsyn och prövning av hälsoskyddsverksamheter

Med hälsoskyddsobjekt avses en rad olika hygienlokaler, till exempel frisörer, fotvårdare, tatuerare, massörer samt skolor, förskolor, allmänna lokaler och bad. Enheten prioriterar att bedriva tillsyn över skolor och förskolor för att säkerställa en god skolmiljö genom att bl. a titta på ventilation, städning och att miljön är giftfri.

Den operativa tillsynen av hälsoskyddsobjekt sker varje till vart tionde år beroende på verksamhetstyp. Vid tillsynsbesöket kan till exempel bullerfrågor, ventilation, egenkontrollen och rutiner diskuteras.

3.1 Planering och utpekade tillsynsområden 2024

3.1.1 Skolor, förskolor och övriga anmälningspliktiga samlingslokaler

Planerad tillsyn på förskolor och skolor ligger i linje med målen i den nationella strategin. Miljö- och byggenheten planerar att genomföra tematisk tillsyn som fokuserar på inomhusmiljö och städning. Syftet är att genom tillsyn öka kunskapen och medvetenheten

hos skolornas och förskolornas personal så att de i det dagliga arbetet kan arbeta mer med dessa frågor.

Det kommer under slutet av 2023 och under början av 2024 fortsättas att genomföras radonmätning på samtliga kommunala och fristående skolor. Resultaten kommer granskas av miljö- och byggenheten under 2024.

3.1.2 Hyresvärdar/Tillsyn av flerbostadshus

Under 2024 kommer miljö- och byggenheten bedriva fysisk tillsyn över hyresvärdar. Även detta område ligger i linje med den nationella tillsynsstrategin som har ett fokusområde om inomhusmiljö i bostäder. Syftet med denna tillsynen är att kontrollera om det är god inomhusmiljö i bostäder. Kontrollera att fastighetsägarna bedriver egenkontroll.

Miljö- och byggnämnden ska arbeta förebyggande och utöva en effektiv bostadstillsyn. Tillsynen kommer genomföras genom att ta stickprov på olika fastigheter.

3.2 Tillsynsplan hälsoskydd 2024

Tabell över tillsynsplaneringen 2024 hälsoskydd

Aktivitet	Totalt antal verksamheter	Verksamheter som ska ha tillsyn 2024	Skatte-finansierad tid (%)	Avgifts-finansierad tid (%)	2024	2025	2026
Styrd tid							
Skolor/gymnasium/särskolor	18	18	0%	100%	108	108	108
Förskolor	25	25	0%	100%	147	147	147
Stickande och skärande - Tatuerare	3	3	0%	100%	9	9	9
HVB-hem	1	1	0%	100%	3	3	3
Bassängbad	4	4	0%	100%	18	18	18
Bakgrundsstrålning	2	2	100%	0%	8	8	8
Solarium (strålskyddslagen)	2	2	0%	100%	9	0	9
Totalt			3%	97%	302	293	302
Aktivitet	Totalt antal händelser/ ärenden 2023	Totalt antal uppskattade händelser / ärenden 2024	Skatte-finansierad tid (%)	Avgifts-finansierad tid (%)	2024	2025	2026
Händelsestyrd tid							
Anmälningsärenden enligt 38 § FMH	15	10	0%	100%	30	30	30
Smittskydd		3	100%	0%	20	20	20
Uppföljande tillsyn (radon)		15	0%	100%	30	30	30
Klagomål		25	50%	50%	200	200	200
Rådgivning och information			100%	0%	20	20	20
Sanktionsärenden			60%	40%	30	30	30
Svara på motioner	2	2	100%	0%	5	5	5
Redovisning till myndigheter		1	100%	0%	5	5	5
Interna och externa remisser		5	100%	0%	10	10	10
Totalt			51%	49%	350	350	350

Aktivitet	Totalt antal verksamheter	Verksamheter som ska ha tillsyn 2024	Skatte-finansierad tid (%)	Avgifts-finansierad tid (%)	2024	2025	2026
Behovsprioriterad tid							
UH-verksamheter - Strandbad	14	14	40%	60%	23	23	23
UH-verksamheter, 3-årigt intervall, Camping, hotell, gym	16	0	20%	80%	0	0	32
UH-verksamheter, 5-årigt intervall, Lokaler för vård och annat omhändertagande	15	0	20%	80%	0	0	0
UH-verksamhet, sporadisk tillsyn, Hygienisk behandling (Fotvård, frisörer, akupunktur)	14	14	20%	80%	34	0	0
UH-verksamheter, projektinriktad tillsyn, Hyresvärdar	39	39	20%	80%	152	0	0
Rökfria miljöer	113	113	100%	0%	113	113	113
Totalt	211		50%	50%	322	136	168

4 Övrig tillsyn och uppgifter enligt miljöbalken

Inom ramen för Miljöbalken ligger tillsynen av strandskyddet och handläggningen av strandskyddsdispenser. Enheten är även sakkunnig och yttrar sig i frågor om vindkraft samt bygglov kopplat till t.ex. strandskyddet.

Handläggare inom miljö- och byggenheten deltar i granskning av bygglovsärenden, vilket prioriteras, liksom sakkunniga gällande miljöfrågor vid planarbete.

Remisser i prövningsärenden där Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet samt från centrala myndigheter kommer att besvaras i mån av tid samt i de fall där det finns viktiga synpunkter att framföra. Detsamma ska gälla remisser från regeringen där Ulricehamns kommun är utpekad som remissinstans.

4.1 Planering och utpekade tillsynsområden 2024

4.1.1 Strandskydd

Arbetet med tillsyn av strandskyddsbestämmelserna i miljöbalken samt handläggning av dispenser från strandskyddet är en betydande del av miljöenhetens arbete.

Under 2021 kom strandskyddstillsynen igång i form av ett projekt som inkluderade 25 fastigheter. År 2023 genomfördes ytterligare ett tillsynsprojekt i fält. Projektet bestod av att kontrollera 31 fastigheter i ett utvalt område. Fältprojektet kombinerades med att även kontrollera tidigare beviljade strandskyddsdispenser som under året fyllde fem år. Planen är att arbetet ska se liknande ut under 2024. Med andra ord ska ett tillsynsprojekt genomföras samtidigt som tidigare beviljade dispenser följs upp. Det avsätts 480 timmar för att genomföra ovanstående arbete.

Det uppskattas att det kommer in 40 ansökningar om strandskyddsdispens under 2024, tiden för att handlägga ärendena uppgår till 320 timmar. Siffran är lägre än antalet ansökningar 2021 men betydligt högre än vad som är gällande för 2022. De stora variationerna innebär svårigheter att bedöma det faktiska antalet för 2024. Om fältprojektet genomförs bedöms det som sannolikt att antalet retroaktiva ansökningar om strandskyddsdispens ökar. Arbetet med tillsyn respektive dispenser är således delvis sammankopplade.

4.1.2 Vindkraft och planfrågor m.m.

Miljö- och byggnämnden har tillsynsansvar för de vindkraftverk som finns inom kommunen. Enheten deltar vid samråd med vindkraftsbolag, svarar på interna remisser och även remisser från Länsstyrelsen vid t.ex. planarbeten eller vid ansökan om att få bygga nya vindkraftverk.

Miljö- och byggenheten gör bedömningar utifrån den dokumentation och kunskap om naturvärden som kan finnas inom det aktuella området. Bedöms det att kunskapen inte är tillräcklig kan enheten även svara på vilka ytterligare utredningar som kan behövas för att säkerställa att exempelvis inget brott mot artskyddsreglerna sker.

Miljö- och byggenheten är även behjälplig gentemot plan- och exploateringsenheten i framtagandet av nya detaljplaner; främst ifråga om naturvärden eller förorenad mark.

4.2 Tillsynsplan övrig tillsyn enligt miljöbalken 2024

Tabell över tillsynsplaneringen 2024 övrig tillsyn

Aktivitet	Totalt antal händelser/ ärenden 2023	Totalt antal uppskattade händelser / ärenden 2024	Skatte- finansierad tid (%)	Avgifts- finansierad tid (%)	2024	2025	2026
Händelsestyrd tid							
Dispenser	45	40	0%	100%	320	320	320
Klagomål	5	10	50%	50%	40	40	40
Interna och externa remisser	15	25	100%	0%	200	200	200
Rådgivning och information	2	10	100%	0%	30	30	30
Miljöbedömning detaljplan		5	100%	0%	15	15	15
Överklagade ärenden		10	100%	0%	10	10	10
Svara på motioner	3	3	100%	0%	10	10	10
Redovisning till myndigheter	1	1	100%	0%	3	3	3
Totalt			46%	54%	628	628	628
Aktivitet	Totalt antal verksamheter	Verksamheter som ska ha tillsyn 2024	Skatte- finansierad tid (%)	Avgifts- finansierad tid (%)	2024	2025	2026
Behovsprioriterad tid							
Tillsyn av strandskydd			60%	40%	420	420	420
Uppföljning givna dispenser		29	50%	50%	60	60	60
Nätverksträffar			100%	0%	60	60	60
Delta i vattenråd / vattenvårdsförbund			100%	0%	10	10	10
Informationsutskick/Informationsmöten			100%	0%	20	20	20
Totalt			65%	35%	570	570	570

5 Prioritering utifrån befintliga resurser

Under perioden 2024–2026 kommer arbetet fortsätta med att utveckla verksamheten och kommunikationen i enlighet med sektorns kvalitetsledningssystem, både med fokus på externa och interna kunder.

Inom samtliga områden prioriteras tillsynen av anmälnings- och tillståndspliktiga verksamheter. Detta innebär i korthet att beroende på hur många timmar en verksamhet är klassad för så får verksamheten tillsyn en, eller flera gånger årligen, eller vart annat och i

vissa fall vart tredje år. Detta sätt att arbeta innebär att en god tillsyn kan genomföras samtidigt som verksamhetsutövarna får det stöd och den service som de kan behöva. Det bör dock betonas att tillsynen också är riskbaserad. Det innebär att tillsyn inte endast görs utifrån den klassning som verksamheten har, utan även beroende av tidigare erfarenheter av verksamheten och hur välskött denna är.

Planeringen för 2024–2026 gäller under förutsättning att erforderliga resurser finns, samt att det inte inträffar större oförutsedda händelser som kräver stora insatser och som påverkar möjligheten att följa tillsynsplanen.

Miljöskydd & Jordbruk

Under tertial 1 kommer resurser läggas på utbildning av två nyanställningar och därför kommer färre tillsynsbesök genomföras under denna period. Uppskattad tid tills att dessa personer kan utföra tillsyn i ordinarie takt är cirka 3–6 månader. Därmed beräknas tillsynstakten för 2024 vara lägre under tertial 1 men för att sedan succesivt öka under tertial 2 och 3.

Tillsyn av U-verksamheter inom jordbruk prioriteras också delvis ned pga. personalomsättningen. Att jordbrukstillsynen på U-verksamheten prioriteras ned leder, dels till att vi inte följer de rekommendationer om tillsynsfrekvens som statliga myndigheter beslutat om och dels till att vi inte uppfyller kravet på regelbunden tillsyn av växtskyddsmedelsanvändare. Jordbrukstillsynen har en påverkan på miljömålen gällande Begränsad miljöpåverkan, Ingen övergödning, Bara naturlig försurning, Levande sjöar och vattendrag och Giftfri miljö

Även kontrollen i livsmedelskedjan för säkra livsmedel påverkas också som gäller områdena växtskyddsmedel och animaliska biprodukter.

Inventering av U-verksamheter

Inventering av U-verksamheter planeras fortsätta 2024 men i mån av tid på grund av personalomsättningen. Inventeringen innebär bland annat arbete i form av att uppdatera befintligt register över registrerade verksamheter samt registrera verksamheter som tidigare inte funnits med i verksamhetssystemet så systemet enbart innehåller aktiva verksamheter.

Vidare kommer det göras en förskjutning av den planerade tillsynen för de U-verksamheter som inventerades under 2023 och som hade lagts in i planeringen att få tillsyn 2024. Dessa verksamheter kommer besökas i mån av tid men kommer förmodligen inte få besök förrän 2025. Även detta på grund av personalomsättningen. Ytterligare förskjutning av tillsyn kan komma att krävas om tillgången på resurser förändras, antingen om någon slutar, blir sjukskriven eller om något inträffar som kräver mer resurser än vad som kunnat förutses.

Förorenad mark

Även den egeninitierade tillsynen inom förorenad mark nedprioriteras. Detta då vi saknar tillräckligt med personalresurser och kunskaper inom området. Konsekvensen av avsaknaden av tillsyn inom området är att kommunen riskerar att inte uppnå de nationella miljömålen god bebyggd miljö och giftfri miljö.

Avlopp

En rimlig åtgärdstakt för små avlopp, vilket anges i kommunens VA-plan, är att bedriva

tillsyn på ca 275 objekt årligen. På grund av begränsade personalresurser kommer 166 objekt prioriteras bort under 2024. Utsläpp från små avlopp spelar en mycket viktig roll för miljömålen Ingen övergödning, Grundvatten av god kvalitet, Levande sjöar och vattendrag och God bebyggd miljö.

Bortprioriteringen resulterar i att det tar längre tid att åtgärda kommunens bristfälliga avlopp och att det inte sker någon återkommande tillsyn på befintliga avlopp. Uppdatering av det digitala ärendehanteringsregistret för samtliga avlopp görs endast i mån av tid. Det innebär att det är osäkert om målet kommer uppnås med att ha ett komplett avloppsregister till 2026.

6 Administration

Miljö- och byggenheten arbetar löpande för att förbättra strukturen gällande akthantering. Arbetet med gemensamma rutiner, skrivmallar, material på hemsidor, bättre användande av ärendehanteringssystem, kvalitetsledningsarbete m.m. kommer att fortsätta.

Administration har tidigare tagit en påtaglig del av tiden från den direkta ärendehandläggningen. De ökade resurserna inom den administrativa funktionen har dock inneburit att vissa delar har kunnat flyttas över från handläggarna till administratörerna och skapat mer tid för den operativa tillsynen och övrig ärendehandläggning. Uppskattningsvis frigör administrationen motsvarande en handläggartjänst genom att överta mycket av det administrativa arbetet.

Under 2024 kommer fokus fortsatt läggas på systematiskt kvalitetsarbete och där är administrationen en mycket viktig del i fråga om att identifiera förbättringsområden och effektivare och rättssäkrare arbetssätt på enheten.